ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою ДТЕУ
28 жовтня 2026 року
(протокол № 3, п. 9)

ВВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ ДТЕУ
від 28.10.2026 № 3593

ПОРЯДОК ПОЗБАВЛЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Київ 2026

1. Загальні положення

1.1. Порядок позбавлення ступеня доктора філософії за порушення академічної доброчесності в Державному торговельно-економічному університеті (далі – Порядок) є складовою системи забезпечення академічної доброчесності, Державного торговельно-економічного університету (далі – ДТЕУ, Університет), що ґрунтується на цінностях, принципах і правилах академічної доброчесності та є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

1.2. Порядок розроблено відповідно до Законів України «Про академічну доброчесність», «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», інших спеціальних законів у сфері освіти і науки, внутрішніх актів, що становлять систему забезпечення академічної доброчесності Університету.

1.3. Цей порядок визначає процедуру розгляду Університетом повідомлення про ознаки наявності академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації в академічному творі (академічних творах) на підставі чи з урахуванням якого (яких) особі було присуджено ступінь доктора філософії.

1.4. Повідомлення про порушення академічної доброчесності – це звернення суб'єкта академічної діяльності або іншої особи до уповноваженого органу Університету про відомі їй факти, що мають ознаки порушення академічної доброчесності, подане в письмовій або електронній формі з підписом особи.

1.5. Уповноважений орган Університету приймає рішення про позбавлення або відмову у позбавленні ступеня доктора філософії, за результатами розгляду повідомлення про порушення академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про академічну доброчесність», «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Порядку присудження ступеня доктора філософії та припинення дії рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, Положення про атестацію здобувачів ступеня доктора філософії у Державному торговельно-економічному університеті, Положення про систему забезпечення академічної доброчесності в Державному торговельно-економічному університеті, інших внутрішніх актів Університету.

2. Уповноважений орган, який розглядає повідомлення про порушення академічної доброчесності

2.1. Уповноваженим органом Університету, який уповноважений розглядати повідомлення про порушення академічної доброчесності та/або застосовувати заходи реагування на порушення академічної доброчесності, є Комісія з питань етики та академічної доброчесності (далі – Комісія).

2.2. Утворення, принципи діяльності, склад, повноваження Комісії визначається Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності в ДТЕУ.

3. Процедура ініціювання розгляду повідомлення

3.1. Підставою для розгляду фактів щодо порушення академічної доброчесності є повідомлення про порушення академічної доброчесності (далі – повідомлення).

3.2. Повідомлення з доказами, що свідчать про ознаки наявності академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації в академічному творі, на підставі та/або з

урахуванням якого особі було присуджено ступінь доктора філософії може бути подано до Комісії будь-якою особою, яка має такі докази.

3.3. У повідомленні зазначається:

1) найменування закладу, до якого подається;

2) прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності) особи (повне найменування юридичної особи), яка подає скаргу (далі – заявник), її контактні дані (адреса, номер телефона, адреса електронної пошти);

3) інформація про рішення, яким присуджено ступінь доктора філософії, що приймалось на підставі чи з урахуванням академічного твору, повідомлення про академічний плагіат, фабрикацію, фальсифікацію в якому подається;

4) бібліографічний опис академічного твору, повідомлення про академічний плагіат, фабрикацію, фальсифікацію в якому подається; контактні дані автора академічного твору (за наявності такої інформації в заявника);

5) URL-адреса вебсторінки Національного репозитарію академічних текстів та/або сторінки офіційного вебсайту, де розміщено електронний примірник академічного твору (творів), індекс DOI публікації, щодо якого (яких) подавалося повідомлення.

Під офіційним вебсайтом для цілей Порядку розуміється вебсайт, призначений для легального розміщення наукових публікацій – вебресурс репозиторію, бібліотеки, журналу, музею, наукової установи, закладу, органу влади або їх структурних підрозділів тощо;

6) посилання на вимоги до відповідних академічних творів, чинні на момент присудження ступеня доктора філософії ;

7) бібліографічні описи академічних творів, які є джерелами неправомірного використання наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів, наукового (творчого) результату інших авторів без відповідного посилання (академічного плагіату) (далі – джерело плагіату), та/або інформацію про фабрикацію, фальсифікацію;

8) URL-адреса вебсторінки офіційного вебсайту, де розміщено в електронній формі джерело плагіату (індекс DOI такої публікації) та/або інформацію про фабрикацію, фальсифікацію, або електронна копія такого джерела.

У випадку розміщення джерела плагіату за URL-адресою вебсторінки іншого ніж офіційний вебсайт, таке джерело повинно містити:

- повний текст твору;
- вказівку на авторство;
- вказівку на дату підписання до друку (якщо видання, де розміщено твір, її містить) або дату оприлюднення твору, створеного автором (авторами) для розміщення на вебсайті;
- вихідні відомості видання (або титульну сторінку рукопису дисертації, першу і другу сторінки автореферату);
- зміст видання (або рукопису дисертації).

Для публікації, створеної автором (авторами) для розміщення на вебсайті, вимоги абзаців шостого–сьомого цього підпункту не застосовуються.

У разі відсутності джерела плагіату у мережі Інтернет, до повідомлення додається примірник такого джерела або його копія (у тому числі електронна), про що зазначається у повідомленні.

У випадку надання копії, у повідомленні має бути зазначено, що вона ідентична примірнику. Доведення ідентичності електронної копії примірнику покладається на заявника.

3.4. До повідомлення додаються:

- порівняльна таблиця із наведенням фрагментів академічного твору (творів) та відповідних фрагментів джерел академічного плагіату та/або відомостей про фабрикацію, фальсифікацію;
- копія академічного твору, на підставі та/або з урахуванням якого було присуджено ступінь доктора філософії , про наявність у якому порушення академічної доброчесності подавалось повідомлення;
- примірники або копії джерел академічного плагіату.

Примірник або копія джерела академічного плагіату, відсутнього у мережі Інтернет, мають відповідати вимогам, встановленим абзацами третім-восьмим підпункту 8 п.3.3.

3.5. Повідомлення з додатками подається (надсилається) до Університету у паперовій чи електронній формі за підписом фізичної особи або керівника юридичної особи відповідно (для повідомлень у електронній формі – з накладенням електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису або електронної печатки юридичної особи). Датою надходження повідомлення є дата його реєстрації в Університеті.

3.6. Комісія здійснює перевірку повідомлення на дотримання вимог п.3.3 цього Порядку та у строк до десяти робочих днів від дати надходження приймає рішення про прийняття повідомлення до розгляду або про залишення без розгляду та оприлюднює його на офіційному сайті закладу.

У разі залишення Комісією повідомлення без розгляду у такий же строк заявник інформується про прийняте рішення та його підстави.

У разі прийняття Комісією повідомлення до розгляду копія повідомлення надсилається особі, стосовно якої надійшло повідомлення, якщо спосіб зв'язку з особою відомий.

3.7. Комісія, у разі прийняття до розгляду повідомлення щодо наявності у дисертації доктора філософії (захист якої був проведений у разовій спеціалізованій вченій раді, утвореній після 31 грудня 2022 року) та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати такої дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації протягом п'яти робочих днів також вносить інформацію до інформаційної системи Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (далі – Національне агентство) «naqa.svr».

3.8. З метою розгляду повідомлення Комісія:

1) має право одержувати в установленому законодавством порядку документи та матеріали, необхідні для розгляду повідомлення;

2) має право залучати зовнішніх експертів для встановлення наявності або відсутності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації;

3) має право використовувати відповідне програмне забезпечення для перевірки викладених у повідомленні відомостей та аналізу академічного твору щодо наявності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.

4. Процедура інформування особи, стосовно якої надійшло повідомлення, та заявника чи його представника (за наявності) про початок розгляду повідомлення

4.1. Інформація про дату, час і місце розгляду повідомлення по суті на засіданні Комісії та проєкт рішення Комісії не пізніш як за три робочі дні до дати розгляду Комісією надсилаються засобами електронного зв'язку (поштою) заявнику та особі, стосовно якої розглядається повідомлення, якщо спосіб зв'язку з особою відомий.

Інформація про дату, час і місце розгляду повідомлення на засіданні Комісії у той самий строк оприлюднюється на вебсайті Університету.

Участь зазначених осіб не є обов'язковою. Вказані особи вважаються повідомленими про дату, час і місце засідання Комісії з дня, наступного за днем інформування (засобами зв'язку, або шляхом оприлюднення відповідної інформації на вебсайті Університету – якщо спосіб зв'язку із особою невідомий).

4.2. Заявник та особа, стосовно якої розглядається повідомлення Комісії, мають право особисто або через свого представника:

- бути поінформованою про початок процедури розгляду повідомлення;
- бути поінформованою про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду повідомлення;
- ознайомлюватися з усіма матеріалами щодо інформації у повідомленні стосовно наявності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації в академічному творі та результатів перевірки повідомлення Комісією, надавати до них зауваження,
- надавати усні та письмові заперечення, пояснення або відмовитися від їх надання;
- брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності.

4.3. Засідання Комісії для розгляду повідомлення по суті складається з відкритої та закритої частин.

Заявник та особа, стосовно якої розглядається повідомлення, їх представники мають право бути присутніми на відкритій частині засідання. На запрошення Комісії можуть бути присутні інші особи.

5. Строки розгляду повідомлення та прийняття рішення про наявність (відсутність) порушення академічної доброчесності.

5.1. Комісія здійснює перевірку викладених у повідомленні відомостей та аналіз академічного твору щодо наявності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації та приймає рішення протягом шести місяців з дня отримання відповідного повідомлення.

6. Процедура залучення зовнішніх експертів, врегулювання конфлікту інтересів, забезпечення участі заінтересованих осіб у розгляді відповідного питання, дотримання прав осіб, які можуть зазнати негативних наслідків.

6.1. З метою запобігання конфлікту інтересів під час розгляду повідомлення та за потреби додаткового аналізу академічного твору на предмет наявності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, за рішенням Комісії можуть запрошуватися як експерти педагогічні, науково-педагогічні та/або наукові працівники, в тому числі з інших закладів освіти, наукових установ.

6.2. У разі наявності у члена Комісії реального або потенційного конфлікту інтересів або за наявності інших підстав, що можуть свідчити про його упередженість під час розгляду подання, за рішенням Комісії він відводиться від відповідного розгляду.

Рішення про відвід члена Комісії закладу приймається на підставі письмової заяви особи, яка подавала повідомлення, особи, стосовно академічного твору якої розглядається повідомлення, або заяви про самовідвід члена Комісії.

Заява подається до початку розгляду повідомлення на засіданні Комісії. Член Комісії не бере участь у вирішенні питання щодо власного відводу або самовідводу.

7. Процедура прийняття рішення щодо притягнення особи до академічної відповідальності.

7.1. Розгляд повідомлення починається з доповіді про підстави прийняття повідомлення до розгляду, встановлені та досліджені обставини, висновок по суті питання.

Головуючий може надати особам, зазначеним у пункті 4.2 цього Порядку, слово для пояснень та відповіді на запитання.

7.2. Комісія на закритій частині засідання за наслідками розгляду повідомлення по суті приймає одне з таких рішень:

- про позбавлення особи, щодо якої подано повідомлення, ступеня доктора філософії, що був присуджениий на підставі та/або з урахуванням відповідного академічного твору, - у разі встановлення наявності академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації;
- про відмову у позбавленні такої особи ступеня доктора філософії - у разі невстановлення наявності академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.

Рішення Комісії має бути обґрунтованим, ухваленим на підставі доказів, повно і всебічно досліджених у процесі розгляду повідомлення.

Рішення Комісії оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу протягом п'яти робочих днів з дня його прийняття.

Рішення щодо дисертації доктора філософії (захист якої був проведений у разовій спеціалізованій вченій раді, утвореній після 31 грудня 2022 року) та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати такої дисертації, протягом п'яти робочих днів з дня його прийняття також вноситься до інформаційної системи Національного агентства «naqa.svr».

Рішення Комісії про позбавлення особи ступеня доктора філософії набирає чинності наступного робочого дня з дня спливу строку для його оскарження, якщо його не було оскаржено.

7.3. Рішення Комісії про позбавлення або про відмову у позбавленні наукового ступеня доктора філософії, а також бездіяльність Комісії щодо ухвалення такого рішення протягом шести місяців з дня отримання відповідного повідомлення може бути оскаржено до Національного агентства протягом 30 календарних днів з дня оприлюднення рішення чи спливу строку на розгляд повідомлення.

Рішення Комісії про позбавлення або про відмову у позбавленні ступеня доктора філософії або бездіяльність Комісії щодо ухвалення такого рішення протягом шести місяців з дня отримання відповідного повідомлення може бути оскаржено до Вченої ради Університету протягом 30 календарних днів з дня його оприлюднення чи спливу строку на розгляд такого повідомлення.

7.4. Комісія протягом 10 робочих днів з дня отримання Університетом рішення Національного агентства за результатами розгляду скарги на рішення Комісії зобов'язана його розглянути та прийняти рішення:

- про позбавлення особи ступеня доктора філософії, що було присуджено (присвоєно) на підставі та/або з урахуванням академічного твору (академічних творів), в якому (яких) Національним агентством було встановлено наявність академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації;

- про відмову у позбавленні особи ступеня доктора філософії у разі невстановлення Національним агентством наявності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації в академічному творі (академічних творах), на підставі та/або з урахуванням якого (яких) присуджено ступінь доктора філософії.

Рішення Комісії про позбавлення особи ступеня доктора філософії набирає чинності наступного робочого дня з дня спливу строку для його оскарження, якщо його не було оскаржено.

7.5. Рішення Комісії може бути оскаржено до Вченої ради Університету протягом 30 календарних днів з дня його оприлюднення.

7.6. Вчена рада Університету у порядку, визначеному внутрішніми актами, розглядає скаргу та за результатами розгляду приймає рішення шляхом таємного голосування. Таке рішення не потребує введення в дію ректором та оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу протягом п'яти робочих днів з дня його прийняття. Рішення за результатами розгляду скарги набирає чинності з дня його оприлюднення на офіційному веб-сайті закладу.

8. Прикінцеві положення

8.1. Цей Порядок затверджується рішенням вченої ради Університету за погодженням з Науковим товариством молодих вчених і радою студентського самоврядування Університету та вводиться в дію наказом ректора.

8.2. Зміни та доповнення до Порядку вносяться рішенням вченої ради Університету за погодженням з Науковим товариством молодих вчених і радою студентського самоврядування Університету та вводяться в дію наказом ректора.